

(ΑΝ)ΑΣΦΑΛΕΙΑ

ΤΟΥ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ
ΚΑΡΑΤΡΑΝΤΟΥ

Ο λαβύρινθος μιας επέμβασης στο Ιράν

Τις τελευταίες εβδομάδες παρακολουθούμε ένα παρατεταμένο παίγνιο πιέσεων γύρω από το αν τελικά οι ΗΠΑ θα πραγματοποιήσουν κάποια στρατιωτική επιχείρηση εναντίον του Ιράν. Την απάντηση σε αυτό το ερώτημα μπορεί να μας τη δώσει μόνο ο ίδιος ο πρόεδρος Τραμπ. Ας δούμε όμως δύο βασικές διαστάσεις που θα καθορίσουν το αποτέλεσμα μιας πιθανής επέμβασης.

Η πρώτη αφορά τη μορφή και την έκταση της επιχείρησης. Υπάρχουν δύο πιθανές εκδοχές για τη μορφή που μπορεί να έχει η επέμβαση. Η πρώτη είναι ένα περιορισμένο πλήγμα, αυτό που συνηθίζουμε να αποκαλούμε «χειρουργική» επίθεση. Μια εκδοχή τέτοιου πλήγματος είχαν πραγματοποιήσει οι ΗΠΑ εναντίον πυρηνικών εγκαταστάσεων κατά τη διάρκεια του Πολέμου των 12 Ημερών μεταξύ Ιράν και Ισραήλ.

Η δεύτερη εκδοχή είναι μια ευρείας κλίμακας στρατιωτική επιχείρηση, αντίστοιχη, όπως υποστηρίζουν κάποιοι, με αυτές που πραγματοποιήθηκαν εναντίον του Ιράκ. Ο ίδιος ο πρόεδρος Τραμπ έχει βάλει στο τραπέζι και την επιλογή των δύο φάσεων, μια περιορισμένη επέμβαση για να κορυφωθεί η πίεση στην ηγεσία του Ιράν, που αν δεν συμμορφωθεί θα υπάρξει μια δεύτερη μεγαλύτερη σε έκταση και ένταση.

Η πρόσφατη ιστορία των στρατιωτικών παρεμβάσεων των ΗΠΑ μάς έχει δείξει πως οι περιορισμένες επιχειρήσεις συνήθως δεν φέρνουν το αναμενόμενο αποτέλεσμα και τελικά οι ΗΠΑ οδηγούνται σε μια κλιμάκωση της παρουσίας τους.

Ποιος όμως θα ήταν ο στόχος μιας ευρείας κλίμακας επιχείρησης; Η λογική απάντηση είναι η ανατροπή ή αλλαγή καθεστώτος, με αναφορές στις επεμβάσεις στο Ιράκ το 2003 και στη Λιβύη το 2011 και στην ανατροπή των καθεστώτων Χουσεΐν και Καντάφι. Θα μπορούσαμε να αναφέρουμε και την επέμβαση στο Αφγανιστάν το 2001 για την ανατροπή των Ταλιμπάν, ωστόσο σε αυτή την περίπτωση η τραγική ειρωνεία είναι εμφανέστατη.

Πέραν της κριτικής για την εξέλιξη της κατάστασης σε Ιράκ και Λιβύη και την επιστροφή των Ταλιμπάν στο Αφγανιστάν, μια ευρείας κλίμακας επιχείρηση μπορεί όντως να ανατρέψει το καθεστώς στο Ιράν.

Ποια θα είναι όμως η επόμενη μέρα; Αυτή είναι η δεύτερη κρίσιμη διάσταση. Έχουμε διαπιστώσει πως αν και οι στενοί στρατιωτικοί στόχοι των επεμβάσεων στην περιοχή μπορεί να επιτεύχθηκαν, έστω και για ένα ορισμένο διάστημα όπως στην περίπτωση του Αφγανιστάν, σε καμία περίπτωση δεν μπορούμε να μιλήσουμε για επιτυχημένη οικοδόμηση κράτους την επόμενη μέρα.

Στην περίπτωση του Ιράν η άσκηση μοιάζει δυσκολότερη ακόμα και από αυτή στο Ιράκ. Το καθεστώς άλλωστε δεν στηρίζεται στον ανώτατο θρησκευτικό ηγέτη Χαμενεΐ, ούτε και στο συμβούλιο γύρω του, αλλά στους Φρουρούς της Επανάστασης. Για παράδειγμα, μια περιορισμένη στρατιωτική επιχείρηση που θα οδηγούσε σε ανατροπή του Χαμενεΐ θα μπορούσε να μετεξελιχθεί σε στρατιωτικό πραξικόπημα που θα έφερνε στην ηγεσία τους Φρουρούς της Επανάστασης.

Ακόμα και η περίπτωση της Αιγύπτου, στο πλαίσιο της Αραβικής Άνοιξης, μας έδειξε πως η περιοχή της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής δεν έχει τα χαρακτηριστικά των δυτικών δημοκρατιών.

Μια πιθανή επέμβαση στο Ιράν μοιάζει με έναν λαβύρινθο που δεν φαίνεται να έχει εύκολη διέξοδο. Ανατροπή καθεστώτος δεν μπορεί να γίνει χωρίς επιχείρηση ευρείας κλίμακας. Κάτι τέτοιο όμως μπορεί να οδηγήσει τις ΗΠΑ σε ένα νέο Ιράκ, με μόνο κερδισμένο τον εξτρεμισμό.

Η τραγική ειρωνεία της υπόθεσης είναι η ανάγκη να υποστηριχθούν οι πολίτες του Ιράν, με τη διεθνή όμως κοινότητα να μοιάζει χωρίς απάντηση σε αυτή την υπαρκτή ανάγκη.

Ο Τριαντάφυλλος Κατραντάνος είναι
δρ Ευρωπαϊκής Ασφάλειας και Νέων
Απειλών, επιστημονικός συνεργάτης
ΕΛΙΑΜΕΠ